

МОДЕЛЮВАННЯ ПИТОМИХ ВИТРАТ ДОСТАВКИ КОВБАСНИХ ВИРОБІВ В МЕЖАХ МІСТА

Городецька Т. Е., к.е.н., доцент, Іванова М. І., студентка, Проскурня Є. С., студент Державний біотехнологічний університет

MODELING OF SPECIFIC COSTS OF DELIVERY OF SAUSAGE PRODUCTS WITHIN CITY LIMITS

Gorodetska T. E., PhD in Economics, docent, Ivanova M. I., student, Proskurnia E. S., student State Biotechnological University

Аналіз наукової інформації та отримані позитивні практичні результати по організації міських вантажних перевезень малими партіями дозволяє стверджувати, що витрати на транспортні послуги є вагомим фактором в прийнятті рішень. Однак, пошук рішень по підвищенню ефективності вантажних перевезень у місті залишається актуальним. Пов'язано це зі стохастичною природою завантаженості магістралей і вулиць міста в різні години робочого дня, а також динамічністю зміни інтенсивності або щільності транспортного потоку на вулицях міста.

Одним із напрямків отримання прогнозу на витрати є розробка математичних моделей які враховують не тільки тарифи на транспортне обслуговування, а також тип транспортних засобів, витрати на пальне та технічне обслуговування, податки та амортизаційні відрахування. Отриманий результат дозволить обґрунтувати вибір типу транспортного засобу, раціональний маршрут доставки вантажу в реальному масштабі часу, тим самим знизити загальні витрати на доставку.

Виходячи з вищевикладеного, основною аргументацією дослідження є пошук рішень по розрахунку питомих витрат на вантажні перевезення у місті. Шляхами такого пошуку є розробка математичної моделі, яка враховує всі складові транспортного процесу. Практичною значимістю такого дослідження є зменшення питомих витрат на транспортне обслуговування в межах міста.

Метою роботи є підвищення надійності та зменшення питомих витрат процесу доставки ковбасних виробів у межах міста за рахунок вибору раціональної вантажопідйомності транспортних засобів та оптимальних маршрутів доставки вантажу.

Вираз, по якому можна визначити питомі витрати, пов'язані з ринковою величиною тарифу, можна представити в наступному вигляді [1-3]:

$$B_1 = \frac{l_m^2 \cdot T_{пер} \cdot \omega}{m \cdot v_{тех} \cdot K_H}, \text{ грн/т}, \quad (1)$$

де B_1 - витрати на транспортне обслуговування, які залежать від тарифу, грн/т;

l_m – відстань маршруту, км;

$T_{пер}$ - тариф на перевезення, грн/км;

ω - частота надходження заявок на обслуговування у ЛЦ, 1/година;

m – маса вантажу, т;

$v_{тех}$ - технічна швидкість транспортного засобу на маршруті, км/год;

K_H - коефіцієнт, який оцінює надійність функціонування логістичної системи, розраховується за виразом [3].

Другою складовою витрат є поточні витрати, пов'язані з витратою палива транспортними засобами під час виконання замовлення. Ґрунтуючись на роботах [1-3], можна записати вираз:

$$B_2 = \frac{N_{авт} \cdot v_{mex} \cdot t_{\Sigma} \cdot C_{II} \cdot 0,01G_{II}}{m \cdot K_n \cdot \beta \cdot \gamma}, \quad \text{грн/т}, \quad (2)$$

де $N_{авт}$ - кількість автомобілів, що перебувають в наряді;

t_{Σ} - сумарний час виконання замовлення з урахуванням затримок, година;

C_{II} - вартість одного літра палива, грн/л;

G_{II} - витрата палива автомобілем у міському циклі руху, л/100 км;

β - коефіцієнт, який враховує наявність холостого пробігу (коефіцієнт використаного пробігу);

γ - коефіцієнт використання вантажопідйомності автомобіля.

Третьою складовою витрат є витрати, які враховують заробітну плату водіїв, витрати на технічне обслуговування автомобілів та амортизаційні витрати, які залежать від початкової вартості автомобіля.

Вираз для розрахунків третьої складової витрат можна представити в наступному вигляді:

$$B_3 = \frac{N_{авт} \cdot K_{B-P} \cdot t_{\Sigma} \cdot C_{z,zn}}{m \cdot K_H} + \frac{0,00041 \cdot C_{авт} \cdot N_{авт}}{m \cdot K_H}, \quad \text{грн/т}, \quad (3)$$

де K_{B-P} - коефіцієнт, який враховує збільшення сумарного часу доставки вантажу на вантажно-розвантажувальні роботи, $K_{B-P} = 1,15 - 1,3$;

$C_{z,zn}$ - погодинна ставка заробітної плати водія, грн/год;

$C_{авт}$ - початкова вартість автомобіля, грн.

Коефіцієнт 0,00041 враховує витрати на технічне обслуговування автомобіля, які дорівнюють 5% $C_{авт}$ та амортизаційні витрати, які дорівнюють 10% $C_{авт}$ у рік, віднесені до одного дня експлуатації.

Сумарні, інтегральні питомі витрати на міські вантажні перевезення виразимо наступною формулою:

$$B = B_1 + B_2 + B_3, \quad (4)$$

Список посилань.

1. Vojtov V., Kutiya O., Berezhnaja N., Karnaukh M., Bilyaeva O. Modeling of reliability of logistic systems of urban freight transportation taking into account street congestion. / Eastern-European Journal of Enterprise Technologies. Vol. 4, no. 3 (100), pp. 15-21. 2019. <https://doi.org/10.15587/1729-4061.2019.175064>

2. Войтов В.А., Кутья О.В., Бережна Н.Г. Моделирование надёжности вантажных городских перевозок с учётом завантаженности улиц // Perspectives of world science and education. / Abstracts of the 1st International scientific and practical conference. CPN Publishing Group. Osaka, Japan. 2019. Pp. 296-300. URL: <http://sci-conf.com.ua>.

3. Войтов В. А., Бережна Н. Г., Кутья О. В. Критерии оценивания надёжности логистической системы транспортного обслуживания / Автомобильный транспорт. – 2017. – №. 41., с. 96-104.